

ΖΩΝΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ/-ΩΝ		
ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ	
Χρυσούλα Λαλαζήση	ΠΕ12.01 και ΠΕ12.02	Αρχιτέκτονας- Πολιτικός Μηχανικός

1. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

1.1 ΤΙΤΛΟΣ

"ΒΛΕΠΩ ΕΡΜΗΝΕΥΩ ΞΑΝΑΣΧΕΔΙΑΖΩ ΤΟΝ ΧΩΡΟ όπου ζω, εργάζομαι ή ψυχαγωγούμαι.
ΑΝΑΖΗΤΩ ΤΗΝ ΟΜΟΡΦΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΡΔΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΜΥΑΛΟ"

1.2 ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ

ο χώρος (κοινωνικός, δημόσιος, ιδιωτικός) το κτισμένο περιβάλλον, σχέδιο, σκίτσο, αξονομετρικό, προοπτικό, μακέτα

1.3 ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ/ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ

Οι μαθητές με κατάλληλα ερεθίσματα από τον διδάσκοντα αρχίζουν να "βλέπουν τον χώρο" πιο βαθιά και κριτικά, να διερωτώνται για την αιτία, την αναγκαιότητα, το φυσικό. Ο καθηγητής δίδει ερεθίσματα απεικόνισης χώρου από λογοτεχνία, ζωγραφική, γλυπτική, φωτογραφία και κινηματογράφο. Οι μαθητές αναπαράγουν κάποιο χώρο σχεδιαστικά χρησιμοποιώντας τη φαντασία, τα μέσα και τις δεξιότητες που ήδη κατέχουν. Στην πορεία ο καθηγητής τους διδάσκει νέες σχεδιαστικές τεχνικές που δοκιμάζονται με ασκήσεις ατομικές και ομαδικές. Ακολουθούν νέα ερεθίσματα από σχέδια μεγάλων αρχιτεκτόνων τα οποία αντιγράφουν κάνοντας τις δικές τους παρεμβάσεις και αλλαγές με μόνο ζητούμενο το υψηλό αισθητικό αποτέλεσμα του σχεδίου που παράγουν στην τάξη. Κάθε ομάδα δημιουργεί το portfolio των έργων της. Αν υπάρξει χρόνος επιλέγουν χώρο στο σχολείο τους, τον οποίο αποτυπώνουν απεικονίζοντας τον με έναν αισθητικά αξιόλογο τρόπο όσο και όπως μπορούν και προσθέτουν τη δική τους παρέμβαση-βελτίωση. Στο τέλος εκθέτουν τα έργα τους με τρόπο που θα συναποφασισθεί με τον διδάσκοντα και τη Δ/ση του σχολείου

1.4 ΣΚΟΠΟΣ

Η κατανόηση του χώρου-η νοηματοδότηση του γραμμικού σχεδίου.

Η ανακάλυψη των προσωπικών δυνατοτήτων με την απελευθέρωση και αξιοποίηση της φαντασίας και της διαίσθησης.

Η ανάπτυξη της αισθητικής σαν στάση ζωής.

Η ανάπτυξη της αυτοπειθαρχίας και η εμπειρία συστηματικής και οργανωμένης ομαδικής εργασίας για την επίτευξη σημαντικού στόχου.

1.5 ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Η ανάπτυξη της κριτικής παρατηρητικότητας των μαθητών
Η δημιουργική εικαστική αναπαράσταση του χώρου με τα διαθέσιμα μέσα και ικανότητες.
Η κατανόηση της σχεδιαστικής απόδοσης του χώρου στην αρχιτεκτονική.
Η αναγνώριση και η χρήση βασικών συμβάσεων του γραμμικού σχεδίου.
Η κατανόηση ότι η αισθητική του σχεδίου ενός χώρου αποπνέει την αισθητική του χώρου.

1.6 ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΥΛΙΚΟΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ

ΗΥ, προβολέας (προτζέκτορας), σύνδεση στο διαδίκτυο (internet), φωτοτυπικό, φωτογραφικές μηχανές ή κινητά τηλέφωνα (smartphones), ελεύθερα λογισμικά επεξεργασίας εικόνων, ήχου, μοντάζ, μολύβια, μαρκαδόροι, χρώματα ακρυλικά ή τέμπερες, στρατσόχαρτα, ριζόχαρτα, κόλλα για χαρτί, ψαλίδια, πινακίδα ανάρτησης.

1.7 ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ/ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΘΟΥΝ

Βιβλία ΟΕΔΒ

για Γραμμικό, Αρχιτεκτονικό, ελεύθερο σχέδιο),
για το μάθημα της τεχνολογία Β' Γυμνασίου (κατασκευή μακέτας),
για τα μαθήματα ιστορίας και λογοτεχνίας,
για ιστορική εξέλιξη πόλεων, πολεοδομία: ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ (ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΕΣ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ) Συγγραφείς: ΑΥΓΕΡΙΝΟΥ Κ., ΓΕΡΑΚΗΣ Γ., ΚΑΡΑΛΗΣ Γ.,
Σχέδια διάσημων αρχιτεκτόνων, ελλήνων και ξένων

- Άρης Κωνσταντινίδης(Αρχιτεκτ.): <https://www.youtube.com/watch?v=12ljoLcUz8Q>
- Δημήτρης Πικιώνης (50'): <https://www.youtube.com/watch?v=uvy5SdZxQnI>
- Καλατράβα "Άγιος Νικόλαος Νέας Υόρκης": <http://www.bbc.com/news/magazine-30691875>

Εικόνες παλιάς Αθήνας: http://www.lidoriki.com/2014/02/blog-post_8482.html

Συγγραφείς και χώρος : <http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-A104/634/4084,18595/>

Χώρος και κινηματογράφος: <http://www.archdaily.com/322376/films-architecture-inception/>

1.8 ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ

☐ ΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ

☐ ΑΓΩΓΗ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑΣ

☒ ΤΕΧΝΕΣ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

☒ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ & ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

☐ ΑΛΛΟ

2. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

2.1 Μεθοδολογία υλοποίησης

Χρησιμοποιούνται διάφορες τεχνικές:

- Εισήγηση με τη μορφή ενδιαφέρουσας αφήγησης. Συνδυασμός εικόνας, βίντεο, προσωπικών βιωμάτων σε μια προσπάθεια ελκυστικής αφήγησης, γοητευτικής σαν παραμύθι. Πρέπει να είναι σύντομη με παύσεις και προκλήσεις-ερωτήματα για συζήτηση και αμφισβητήσεις μαθητών που θα χρησιμοποιήσει ο διδάσκων για προβληματισμό και κίνητρο εργασίας των ομάδων.
- Παρουσιάσεις μαθητών σε σεμινάριο τάξης
- Διδακτικές επισκέψεις και εργασία πεδίου
- Master class : Μια ομάδα δουλεύει με τη συνεργασία του καθηγητή σαν μέλος-συντονιστή της ομάδας. Η ομάδα που εργάζεται (master) βρίσκεται στο κέντρο ή περίοπτη θέση στην τάξη και οι υπόλοιποι μαθητές γύρω-γύρω σε κύκλο παρακολουθούν και παρεμβαίνουν όταν τους ζητείται βοήθεια. Κατά διαστήματα και σίγουρα στο τέλος ο καθηγητής σχολιάζει και προκαλεί τα σχόλια και τον προβληματισμό της ολομέλειας της τάξης.
- Εργασία σε ομάδες με βάση και αφορμή φύλλα εργασίας. Υποχρέωση παραδοτέου και συμπλήρωση εικαστικού ημερολογίου στο τέλος κάθε συνάντησης της ομάδας
- Εικαστικό ημερολόγιο. Οι μαθητές σε ένα μπλοκ ακουαρέλας κατά προτίμηση ή σε οποιοδήποτε χαρτί σύμφωνα με την Παπαδάκη Χ., (οδηγός ελεύθερου σχεδίου, 2015), "μπορούν:
 - να σημειώνουν και να καταγράφουν σχόλια, σκέψεις, συναισθήματα
 - να σκισάρουν σκίτσα, σχέδια, προσχέδια,
 - να εικονογραφούν συναισθήματά, παρατηρήσεις βιώματά.
 - Το Εικαστικό Ημερολόγιο είναι η προσωπική καταγραφή των συμβάντων όπως τα βίωσε ο μαθητής. Είναι η συγκέντρωση όλων των ατομικών του στοιχείων, η καταγραφή της εμπειρίας του, οι παρατηρήσεις του και η συμμετοχή του στην ομάδα και η συνεισφορά του στις εργασίες των μελών της καθώς και όλα τα ενδιαμέσα στάδια ανατροφοδότησης. Το Εικαστικό Ημερολόγιο μπορεί να ενταχτεί στο Portfolio και στο τέλος της Σχολικής Χρονιάς, μπορεί να μετατραπεί σε εικαστικό αντικείμενο το οποίο θα αξιοποιηθεί, για την ατομική βαθμολόγηση του μαθητή, αλλά και ως εικαστικό μαθητικό έργο".
- Εικαστικό ψηφιακό ημερολόγιο. Οι μαθητές φωτογραφίζουν το εικαστικό ημερολόγιο ή βιντεοσκοπούν δραστηριότητες και ημερολόγιο. Αποστέλλουν το αρχείο στον καθηγητή για παρατηρήσεις
- Διαλέξεις ειδικών είτε στο σχολείο, κατόπιν πρόσκλησης προς τον ειδικό επιστήμονα/τεχνικό/τεχνίτη ή στον χώρο του ειδικού κατά τη διάρκεια διδακτικής επίσκεψης.
- Δημιουργία φακέλου εργασιών ομάδας(portfolio)
- Ένα καλλιτεχνικό εικαστικό έργο από κάθε ομάδα. Ενδεικτικά: Καλλιτεχνική παρουσίαση Μεγάλης συνθετικής εικαστικής εργασίας (κολλάζ, ανάγλυφο, γλυπτό, ταινία, προβολές και ήχος κλπ) σε όλο το σχολείο ή εναλλακτικά η συνθετική εικαστική εργασία της ομάδας μπορεί να είναι πίνακας παρουσίασης (ταμπλό) με το περιεχόμενο του φακέλου εργασιών (portfolio) με παράλληλο βίντεο με στιγμιότυπα από τις εργασίες της ομάδας.
- Η παρουσίαση του έργου μπορεί να γίνει σε καλά οργανωμένη σχολική ή διασχολική εκδήλωση, είτε να έχει τη μορφή αναπάντεχου καλλιτεχνικού δρώμενου

(happening) σε ένα μεγάλο διάλειμμα, είτε να είναι ένας εφήμερος εκθεσιακός χώρος ολίγων ημερών ή άλλη εκδήλωση που θα προταθεί από την ομάδα και θα γίνει αποδεκτή από το σύλλογο διδασκόντων και τη Δ/νση.

Ουσιαστικές διαδικαστικές χειρονομίες:

- Διάταξη μαθητών πάντα κυκλική κατά τις εισηγήσεις παρουσιάσεις συζητήσεις ώστε όλοι να βλέπουν όλους
- Σχηματισμός ομάδων και μοίρασμα ρόλων είτε με τη λογική του σχηματισμού ομάδων ισοδύναμης ακαδημαϊκής επίδοσης όπως προτείνονται στις Ε.Ε. (Ματσαγγούρας κ.ά., 2011) ή με τη λογική του σχηματισμού ομάδων με κριτήριο το είδος νοημοσύνης που έχει περισσότερο αναπτυγμένη ο μαθητής, ώστε να αρχίσει να αναγνωρίζει και να χρησιμοποιεί τα δυνατά του σημεία
- Παιγνίδια προσέγγισης και εξοικείωσης των μελών της ομάδας: πχ συμπλήρωση ιστορίας. Δίδεται η αρχική πρόταση μιας ιστορίας διαφορετική για κάθε ομάδα και κάθε ομάδα προσθέτει πλοκή στο χρόνο των πχ 2 λεπτών και το χαρτί περνά από ομάδα σε ομάδα και όταν επανέλθει στην αρχική ομάδα τα μέλη της γράφουν το τέλος. Κάθε ομάδα διαβάζει την ιστορία της και κερδίζει η καλύτερη ιστορία

Συνοψίζοντας θα λέγαμε ότι:

- Οι μαθητές μαθαίνουν δια του πράττειν (learning by doing).
- Ο διδάσκων είναι ο εμπυχωτής, αυτός που τους ενεργοποιεί με κατάλληλα ερεθίσματα, αυτός που τους εισάγει σε νέα εκφραστικά μέσα και τους δείχνει πως να τα χρησιμοποιούν, που δίνει την επιβεβαίωση και την επανατροφοδότηση, αυτός που διορθώνει υποδεικνύοντας και υποστηρίζοντας. Παράλληλα ο διδάσκων είναι ανοικτός για να "δει" και να μάθει από τις προσεγγίσεις των μαθητών.

2.2 Πορεία υλοποίησης

Στο πρώτο μέρος του μαθήματος (2-3 τρίωρα)

(Εισήγηση- Διδακτικές επισκέψεις και εργασία πεδίου-Εργασία σε ομάδες)

- γίνεται αξιοποίηση των υπαρχουσών γνώσεων και του πολιτισμικού κεφαλαίου των μαθητών ώστε να κτισθούν στέρεα στον κάθε μαθητή οι καινούργιες έννοιες και να αρχίσουν να δημιουργούνται νέες δεξιότητες.
- Οι εισηγήσεις του διδάσκοντα αποτελούν το ερέθισμα, την αφορμή να "βλέπουν" πιο βαθειά και κριτικά. Να αναγνωρίζουν την ομορφιά, να διερωτώνται για την αιτία και την αναγκαιότητα. Είναι σύντομες με εντυπωσιακές εικόνες.
- Οι μαθητές βιώνουν τον χώρο κριτικά: περιηγούνται και παρατηρούν τον πραγματικό χώρο και έχουν συγκεκριμένα ερωτήματα να απαντήσουν στα φύλλα εργασίας

Στο δεύτερο μέρος του μαθήματος (1τρίωρο)(Master class)

- οι μαθητές εισάγονται στον τρόπο εργασίας σε ομάδα,
- στην οργάνωση της δουλειάς τους,
- στην τήρηση ημερολογίου,
- στην δημιουργία portfolio και τη σημασία του για την διαφύλαξη και προβολή κάθε δημιουργικής δραστηριότητας,
- στην τακτοποίηση του χώρου δουλειάς και
- την αποθήκευση φύλαξη.

Στο τρίτο μέρος (2 τρίωρα) (Εισήγηση-Εργασία σε ομάδες)

- οι μαθητές προχωρούν σε δημιουργικές εργασίες ανάλυσης, σύνθεσης του χώρου σε πειραματισμό με τα υπάρχοντα υλικά. Επιπλέον μαθαίνουν να εκτίθενται τα έργα τους, να δέχονται κριτική και να την αξιοποιούν

Στο τέταρτο μέρος (3-4 τρίωρα)

(Εισήγηση- Διδακτικές επισκέψεις και εργασία πεδίου-Εργασία σε ομάδες)

- οι μαθητές εισάγονται σε τεχνικές σχεδίου αξονομετρικό-προοπτικό-σκίτσο και συμβάσεις ορθών προβολών
- διδακτική επίσκεψη σε αξιόλογο αρχιτεκτονικά χώρο (πχ μουσείο, θέατρο, Δημαρχιακό μέγαρο) όπου οι μαθητές παρακολουθούν τη λειτουργία του χώρου και αποτυπώνουν στιγμιότυπα χρησιμοποιώντας τις αποκτηθείσες γνώσεις και κάνουν επιτόπου παρουσίαση της δουλειάς τους

Στο πέμπτο μέρος (5-10 τρίωρα)

(Εισήγηση-Διαλέξεις ειδικών -Εργασία σε ομάδες)

- Οι μαθητές επιλέγουν τμήμα αρχιτεκτονικού σχεδίου γνωστού αρχιτέκτονα, αντιγράφουν και δημιουργούν με αφορμή αυτό ένα νέο έργο και το παρουσιάζουν με ποικίλα μέσα.
- Καλείται επαγγελματίας Αρχιτέκτονας να παρουσιάσει κάποια δουλειά του ή παρουσιάζονται βίντεο με έργα καταξιωμένων Αρχιτεκτόνων
- Επαναλαμβάνεται η διαδικασία δηλαδή παρέμβαση σε έργο άλλου αρχιτέκτονα με διαφορετικό αρχιτεκτονικό στυλ

Στο έκτο μέρος (2-3 τρίωρα)

(Εργασία σε ομάδες)

- Οι μαθητές ολοκληρώνουν το portfolio, το τελικό παραδοτέο και την έκθεση δραστηριοτήτων με βάση το εικαστικό ημερολόγιο
- Οι μαθητές οργανώνουν και υλοποιούν την παρουσίαση τους

2. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ

Έργα κολλάζ, μακέτες, σκίτσα, εικαστικό ημερολόγιο ή εικαστικό ψηφιακό ημερολόγιο

3. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Έκθεση έργων και αξιολόγηση από συμμαθητές και διδάσκοντα. Συστηματική Αξιολόγηση (ανά 2 μαθήματα) εικαστικού ημερολογίου. Έκθεση δραστηριοτήτων ομάδας, αξιολόγηση της από τον διδάσκοντα.

4. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ / ΠΗΓΕΣ

Κωνσταντίνιδης, Α. "Για την Αρχιτεκτονική". Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο, 2011.

Λαλαζήση Χ. "Ζώνη Δημιουργικών Δραστηριοτήτων, Καλλιτεχνική πνοή στα ΕΠΑΛ", Εκπαιδευτικό υλικό Α΄ τάξης ΕΠΑΛ, Αθήνα, Σεπτέμβρης 2016.

Ματσαγγούρας Η., Ευθυμίου Δ., Μπαζίγου Κ., Μπαράτση Α., Πετρέσκου Θ., Σχίζα Κ. "Η καινοτομία των ΕΕ στο Νέο Λύκειο" βιβλίο εκπαιδευτικού, ΟΕΔΒ, Αθήνα, Σεπτέμβριος 2011.
Μελισσινόπουλος Σ. "Γραμμικό Σχέδιο Β΄ τάξης Λυκείου. Οδηγός για τον Εκπαιδευτικό", ΙΕΠ, Αθήνα, Ιανουάριος 2015.

Μονεμβασίτου ΑΛ., Παυλίδης Γ., Παυλίδου Α. "ΓΡΑΜΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ Β΄ ΤΑΞΗ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ", βιβλίο μαθητή, ΟΕΔΒ, Αθήνα.

Παπαδάκη Χ. "Ελεύθερο Σχέδιο Β΄ τάξης Λυκείου. Οδηγός για τον Εκπαιδευτικό", ΙΕΠ, Αθήνα, Ιανουάριος 2015.

Πικιώνης, Δ. "Κείμενα". Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, Αθήνα, 1999.